

TIIVISTELMÄ JOKELAN KOULUKESKUKSEN AMPUMISTAPAUKSESTA 7.11.2007

1. ILMOITUS KOULUAMMUSKELUSTA JOKELASSA

Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus vastaanotti ensimmäisen ilmoituksen Jokelan koulukeskuksessa tapahtuneesta ampumisesta 7.11.2007 kello 11.43. Soittaja oli koulun oppilas, joka ilmoitti löytäneensä alakerroksen käytävältä elottoman pojan. Pojalla oli vertavuotava vamma päässään. Soittaja epäili henkilön kaatuneen. Puhelun aikana kuului muutamia laukauksia ja puhelu päättyi toteamukseen, että käytävällä makaa kaksi henkilöä.

Välittömästi ensimmäisen puhelun jälkeen, lyhyen ajan kuluessa, koulukeskuksesta soitettiin kymmeniä uusia puheluja hätäkeskukseen. Kello 11.46 koulun erään opettajan puhelussa mainittiin, että ampuja oli Pekka Auvinen.

Kun tapahtumat yhdistettiin silminnäkijöiden kuulustelukertomuksiin hätäkeskuksessa vastaanotetuista, taltioituista ja puhelujen aikana kuuluneista laukauksista saatiin selvitettyä uhrien surmaamisjärjestys ja ajankohta.

2. VIRANOMAISTEN PAIKALLE SAAPUMINEN JA ENSITOIMET

Hätäkeskus hälytti ensimmäisen ambulanssin tapahtumapaikalle kello 11:44. Hätäkeskukseen tulleiden useiden soittojen ja tilanneselostusten myötä paikalle hälytettiin lisää pelastushenkilöstöä. Ensimmäinen poliisipartio Keski-Uudenmaan poliisilaitokselta hälytettiin paikalle kello 11.45 ja se saapui koulukeskuksen eteen kello 11.55, jolloin paikalla oli jo kaksi ambulanssia.

Poliisipartioiden ja ambulanssien miehistöjen saapuessa paikalle tuli heitä vastaan kymmeniä koululaisia ja koulurakennuksen ovista purkautui ulos kaiken aikaa järkyttyneessä tilassa olevia koululaisia ja koulun henkilökuntaa. Heitä pyrittiin ohjaamaan kauemmaksi rakennuksesta ja edelleen Jokelan paloasemalle sekä seurakuntatalolle, jonne perustettiin myöhemmin evakuoitujen vastaanottokeskus.

Ambulanssi ja poliisipartiot jättivät ajoneuvonsa Jyväkujalle noin 200 m päähän koulurakennuksesta ja lähestyivät jalkaisin koulurakennusta. Kello 12.04 koulukeskuksen pääovista tuli ulos mieshenkilö. Poliisi käskytti mieshenkilöä, mihin tämä vastasi ampumalla kaksi laukausta kohti poliisipartiota. Laukaukset eivät osuneet poliisia. Laukausten jälkeen mies palasi takaisin koulurakennuksen sisälle.

Pelastushenkilöstöllä ei ollut työturvallisuussyistä mahdollisuutta aloittaa uhrien ensihoitotoimenpiteitä, eikä paikalle saapuneilla ollut tietoa loukkaantuneiden lukumäärästä tai tarkasta sijainnista koulurakennuksessa. Pelastushenkilöstö antoi alkuvaiheessa ensiapua evakuoinnin yhteydessä loukkaantuneille. Paikalle tulleet poliisipartiot saivat pakenevilta lapsilta tiedon neljästä uhrista koulun takana ulkona. Poliisin tarkastaessa ulkoalueita osoitettiin tieto kuitenkin vääräksi.

3. HÄTÄEVAKUOINTI POLIISIN TOIMESTA

Seuraavat poliisipartiot saapuivat paikalle välittömästi kello kahdentoista jälkeen. Poliisi aloitti heti koulun oppilaiden ja henkilökunnan hätäevakuoinnin Jyväkujan puolelta, kiinteistön C-siiven alaikkunoiden kautta kello 12.08. Ensimmäisten 20 minuutin aikana evakuoitiin poliisipartion toimesta koulun sisältä noin 150 oppilasta.

Poliisi jatkoi koulurakennuksen tilojen tarkastamista tila ja luokkahuone kerrallaan tarkoituksenaan evakuoida turvallisesti koulurakennukseen jääneet kymmenet oppilaat ja opettajat. Samalla poliisin tehtävänä oli etsiä rakennuksen sisällä olevat loukkaantuneita sekä järjestää pelastushenkilöstölle turvalliset työskentelyolosuhteet hoitotoimenpiteitä varten. Edelleen poliisin tehtävänä oli etsiä surmatyöhön osallistuneet henkilöt ja pyrkiä estämään lisävahingot. Helsingin poliisilaitoksen erityisryhmä Karhuun kuuluvat poliisimiehet saapuivat paikalle kello 12.30 aikoihin. Valmiusyksikkö Karhu jatkoi jo paikalla olleiden poliisien kanssa koulurakennuksen evakuointia ja tarkastamista sisätiloissa. Poliisi löysi kello 13.54 rakennuksen alakerroksen WC-tiloista elottoman mieshenkilön, joka oli ampunut itseään ohimoon ja hänen vierestään 22-kaliiberisen pistoolin. Mies osoittautui myöhemmin Pekka-Eric Auviseksi. Auvinen hän kuoli Töölön sairaalassa samana iltana kello 22.14 tajuihinsa tulematta.

Koulurakennuksen kaikkien tilojen tarkastamiseen ja viimeistenkin henkilöiden evakuoimiseen poliisilta kului useita tunteja. Suurin osa koulun tiloista oli lukittuja. Poliisi joutui evakuointia ja tarkastuksia suorittaessaan murtamaan yli 30 ovea. Koulu on rakennettu viidessä eri osassa, jotka ovat yksi - kolmekerroksisia. Koulukeskuksen tilat käsittävät yhteensä 7848 kerrosneliömetriä. Koulussa toimii sekä yläaste että lukio, joissa on yhteensä yli 400 oppilasta ja 40 henkilökuntaan kuuluvaa.

Hätäevakuoinnin ja tarkastuksen aikana ei saatu viitteitä muista tekijöistä tai tekijäkumppanista.

Koulurakennus eristettiin tutkinnan turvaamiseksi 10.11.2007 saakka.

4. TUTKINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Tapahtumasta ilmoituksen saatuaan Keski-Uudenmaan poliisilaitos aloitti rikostutkinnan hälyttämällä tekniset tutkijat tapahtumapaikalle sekä käynnistämällä evakuoitujen oppilaiden ja henkilökunnan puhuttelut ja kuulustelut.

Etelä-Suomen lääninhallituksen poliisijohto määräsi kello 13.06 keskusrikospoliisin ottamaan asiassa tutkintavastuun sekä vastuun tutkinnan tiedottamisesta. Tapahtumapaikalla poliisitoiminnasta ja tilannetiedottamisesta vastasi edelleen Keski-Uudenmaan poliisilaitos.

4.1. Tutkinnan ensitoimet tapahtumapaikalla

Tapahtumapaikan tekninen ja taktinen tutkinta aloitettiin kello 15.30 jälkeen, kun koulurakennus oli tarkastettu ja todettu turvallisiksi. Osana tapahtumapaikkatutkintaa aloitettiin vainajien ulkotarkastukset ja uhrien tunnistaminen.

Tapahtumapaikalla todettiin kahdeksan vainajaa, joista jokainen oli saanut surmansa ampuma-aseella aiheutetuista ampumavammoista. Luodit olivat osuneet vainajia pään seutuun tai ylävartaloon siten, että oikeuslääkäreiden mukaan kaikki olivat menehtyneet välittömästi. Alustavasti todettiin, että vainajista viisi oli miehiä ja kolme naisia. Kooltaan ja ulkoisilta ominaisuuksiltaan vainajien arvioitiin olevan yhtä aikuista naista lukuun ottamatta koulun oppilaita. Vainajat siirrettiin oikeuslääketieteen laitokselle tunnistamista, oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia ja ruumiinavauksia varten.

Puhuttelut ja kuulustelut käynnistettiin sekä tapahtumapaikalla että evakuoitokeskuksessa Jokelan seurakuntatalolla. Evakuoitujen henkisen huollon toimenpiteet käynnistettiin yhtä aikaa tutkinnan kanssa kunnan, seurakunnan sekä vapaaehtoisjärjestöjen toimesta.

5. MUU SAIRAAHOITO

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri varautui pääkaupunkiseudun ja lähialueen sairaaloiden kanssa lääkinnällisiin ensitoimiin. Pekka-Eric Auvinen toimitettiin Töölön sairaalaan, jossa hän menehtyi tapahtumapäivän iltana. Hyvinkään sairaalaan toimitettiin yksi yläasteen oppilas, joka oli saanut oven ja kengän lävistäneen luodin jalkaansa. Muita loukkaantuneita henkilöitä, joilla oli lieviä nyrjähdystyyppisiä jalkavammoja tai pintanaarmuja ja –haavoja, oli 12. Vammat syntyivät evakuoitaessa oppilaita ikkunoiden kautta koulurakennuksesta ulos.

Poliisin on suoritettava tutkinta kuolemansyyn selvittämiseksi, kun kuoleman on aiheuttanut rikos. Tällöin poliisi vastaa myös asian tiedottamisesta. Töölön sairaalasta annettiin iltapäivän 7.11.2008 aikana tapahtumassa kuolleiden henkilöiden lukumäärästä tietoja, jotka vaihtelivat ja aiheuttivat osaltaan sekaannusta sekä tutkinnalle että tiedotusvälineille. Vainajat siirrettiin tapahtumapaikalta suoraan oikeuslääketieteen laitokselle.

6. UHRIEN TUTKINTA JA TUNNISTAMINEN

Uhrien tutkintaan Jokelan koulukeskuksessa osallistui viisi oikeuslääkäriä Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta. Paikalla suoritettiin uhrien ja vammojen alustava tutkinta sekä kuolinajan määrittäminen.

Vainajien lukumäärä ja sukupuolijakauma varmistui tapahtumapaikalla 7.11.2007 kello 17.40 ja siitä tiedotettiin poliisin tiedotustilaisuudessa kello 18.00. Alustavien tutkimusten jälkeen uhrin siirrettiin kello 20 oikeuslääketieteen laitokselle, missä uhrien tutkinta jatkui pitkälle aamuyöhön.

Tunnistustyö saatiin suoritettua illan aikana, jonka jälkeen uhrien omaisille toimitettiin suruviestit poliisin toimesta. Viimeiset viestit toimitettiin perille aamuyöllä 8.11.2007. Tunnistamisten varmistuttua ja suruviestien toimittamisen jälkeen uhrien omaisille järjestettiin mahdollisuus vieraila oikeuslääketieteen laitoksella katsomassa läheistään.

Kaikki uhrin tunnistettiin hammastietojen perusteella. Oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset kestivät uhrien ampumavammoista ja osuimien lukumäärästä riippuen 2-12 tuntia.

7. TUTKINTARYHMÄSTÄ JA TUTKINNASTA

Tutkintaryhmässä oli keskusrikospoliisin lisäksi tutkijoita Keski-Uudenmaan, Helsingin, Vantaan, Espoon ja Hyvinkään poliisilaitoksista. Virka- ja oikeusapupyynnöt tehtiin kotimaan lisäksi useille ulkomaisille viranomaisille. Asiantuntijatutkimuksia ja -lausuntoja pyydettiin ja saatiin mm. keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion sekä Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta.

7.1. Tapahtuma-aika

Pekka-Eric Auvinen oli suunnitellut koulussa tapahtuvaa iskua ainakin maaliskuusta 2007 lähtien. Auvinen sulki kotonaan tietokoneensa tapahtumapäivänä 7.11.2007 kello 11.28 ja lähti polkupyörällä Jokelan koulukeskukseen.

Ensimmäisen laukauksen Auvinen ampui kello 11.42, jolloin hän myös surmasi ensimmäisen uhrinsa. Viimeisen kahdeksasta uhristaan, ainoan koulurakennuksen ulkopuolella surmatun Auvinen ampui kello 11.57.

Pekka-Eric Auvinen löydettiin koulurakennuksen sisältä, alakerroksen WC-tiloista kello 13.54 tajuttomana itseänsä ohimoon ampuneena.

7.2. Pekka-Eric Auvisen käyttämä tekoase

Pekka-Eric Auvisen suunnitelmaan kuului aseiden hankkiminen. Sitä varten hän kävi elokuussa 2007 Helsinki Shooting Clubilla Albertinkadulla ampumassa, ja sai sieltä todistuksen kerhoon liittymisestä.

Auvinen haki aseiden osto- ja hallussapitolupaa asuinpaikkakuntansa poliisilta ja sai määräaikaisten ampuma-aseluvan Keski-Uudenmaan poliisilaitokselta 19.10.2007. Lupa myönnettiin tarkkuusammuntaa varten pienikaliiberiselle pistoolille. Auvinen oli hakenut lupaa ensin järeämmälle aseelle, mutta se evättiin haettuun käyttötarkoitukseen soveltumattomana.

Auvinen osti Sig Sauer Mosquito -merkkisen pistoolin sekä 500 kpl aseeseen sopivia patruunoita 2.11.2007 Jokelassa sijaitsevasta aseliikkeestä.

7.3. Kotietsintä Pekka-Eric Auvisen kotona

Auvisen kotona suoritettiin kotietsintä, jonka yhteydessä takavarikoitiin mm. Pekka-Eric Auvisen käyttämä tietokone tietosisältöineen sekä käsin kirjoitettu päiväkirja.

Päiväkirjamerkintöjen mukaan Auvinen oli aloittanut Jokelan koulukeskukseen päätyneen tapahtumasarjan suunnittelun maaliskuussa 2007 ja nimennyt sen operaationimellä Main Strike. Päiväkirjasta ilmenee kirjoittajan tahto, suunnitelmat ja niiden toteuttaminen sekä mahdollisuus siihen, että kirjoittaja saa itse surmansa tapahtumassa. Tutkinnassa ei saatu viitteitä siitä, että joku ulkopuolinen olisi tutustunut päiväkirjan teksteihin.

7.4. Pekka-Eric Auvisen tietokoneen tutkinnasta

Pekka-Eric Auvisen tietokoneen tutkinnasta ja tietosisällöstä on laadittu erillinen tutkintapöytäkirja. Suoritetuissa tutkimuksissa on selvinnyt mm. tietokoneen viimeisimpien tiedostojen sisältö sekä niiden luomisen, muokkaamisen ja tiedostojen verkkoon lataamisen ajankohdat. Tietosisällöstä löytyi ainakin osa Auvisen sähköpostitse käymästä kirjeenvaihdosta.

Tutkinnan mukaan Pekka-Eric Auvinen on luonut suurimman osan Jokelan koulusurmiin liittyvästä ja yhdistetystä materiaalistaan 5.-7.11.2007 välisenä aikana.

Auvinen on 7.11.2007 kello 11:13 - 11:23 välisenä aikana ladannut kotitietokoneeltaan verkkoon mm. seuraavia tiedostoja: "Pekka-Eric Auvinen & Jokela High School Massacre.zip" ja "Attack information.doc", "Jokelan lukio.png". Samalla aikavälillä hän on muokannut myös viestiä perheelleen.

Auvinen on sulkenut kotitietokoneensa kello 11:28 – 14 minuuttia ennen ensimmäisen uhrinsa ampumista Jokelan koulukeskuksessa.

Auvisen sähköpostikirjeenvaihdosta ilmenee, että hän on käynyt yksityisiä keskusteluja mm. väkivallan käyttämisestä ja ihannoinnista maailmalla tapahtuneiden kouluammuntatapausten yhteydessä. Auvisen keskustelukumppaneita on kaikkiaan ollut alle kymmenen, joista noin puolet kotimaassa ja muut useammassa eri maassa ulkomailla.

Tutkinnassa ei ole ilmennyt viitteitä siitä, että joku edellä mainituista keskustelukumppaneista olisi tiennyt Auvisen suunnitelmista tai olisi itse ollut siihen jollakin tavalla osallisena - yllyttäjänä, avunantajana tai muussa asemassa.

7.5. Pekka-Eric Auvisen televalvontatiedoista

Pekka-Eric Auvisen matkapuhelimesta on saatu käräjäoikeuden luvalla televalvontatiedot. Niistä voidaan todeta vain harvakseltaan puheluita tai viestejä - nekin pääosin perheen sisäisiä.

7.6. Pekka-Eric Auvisen henkilökuva

Esitutkinnassa pyrittiin selvittämään tapahtumaan johtaneita syitä tai sen vaikutteita. Tutkinnassa on kuultu Auvisen perhepiiriä, koulutovereita, opettajia sekä kirjeenvaihtoystäviä netistä. Lisäksi on hankittu selvitystä Auvisen kouluterveydenhuollosta ja muusta lääkärihoidosta. Auvisen käyttäytymismallista ja henkilö kuvasta on pyynnöstä laadittu psykologin asiantuntijalausunto.

Pekka-Eric Auvinen menestyi koulussa kohtuullisesti tai hyvin, ja hän valmistautui kirjoittamaan ylioppilaaksi keväällä 2008. Auvista pidettiin yleisesti melko ujoina ja hiljaisena ja joidenkin mielestä muista eristäytyvänä oppilaana. Hänen tuttavapiirinsä oli hyvin suppea. Joidenkin mielestä hän erottui ulkoasullaan ja pukeutumisellaan ikäisistään. Auvinen oli joutunut myös koulukiusaamisen kohteeksi, mihin oli puututtu sekä koulun että kodin toimenpitein.

Auvisen yhteiskunnallisesti voimakkaat ja vaihtuvat, usein äärilaitojen kannanotot ja kirjoitukset pantiin viime aikoina koulussa merkille mm. historian ja yhteiskuntatieteiden opetuksen yhteydessä.

Auvinen viihtyi hyvin omissa oloissaan ja vietti paljon aikaansa tietokoneen ja netin parissa. Kotona hän kävi äitinsä kanssa myös yhteiskunnallisia keskusteluja. Auvinen kärsi lievästä paniikkihäiriöstä ja esiintymispelosta, joihin hän oli saanut lääkemääräyksen. Selvitysten mukaan lääkkeiden käyttö ei kaikilta osin ollut säännöllistä. Auvisen käyttäytyminen ei kuitenkaan ulkopuolisten mukaan ollut poikkeavaa.

Itsetuhoon viittaavasta käyttäytymisestä saatu selvitys liittyi hänen operaatiosuunnitelmaansa, johon sisältyi mahdollisuus saada surmansa, sekä viestiinsä vanhemmilleen 7.11.2007. Pekka-Eric Auvinen ei ollut aikaisemmin syyllistynyt rikolliseen toimintaan.

8. TEKNISESTÄ TUTKINNASTA

Uhrien alustavan tutkinnan ja ulkotarkastusten jälkeen kello 20 aloitettiin tapahtumapaikalla muut rikostekniset tutkimukset. Tarkoituksena oli mm. selvittää ammuttujen laukausten määrä löydettävien hylsyjen ja iskemäjälkien perusteella, taltioida käyttämättömät patruunat ja tunnistaa neste, jota oli valeltu ja yritetty sytyttää tuleen toisen kerroksen käytävällä. Keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion lausunnon mukaan neste oli kaksitahtibensiiniä.

Keskeisinä löydöksinä voitiin todeta, että tutkinnassa löydettiin kaikkiaan 75 kpl 22 kaliiberin hylsyä, 26 iskemäjälkeä sekä 11 luotia tai luodin jäännettä. Pekka-Eric Auvisen ampumissa uhreissa oli yhteensä 50 osumaa. Ampumattomana löydettiin Auvisen jäljiltä 327 patruunaa.

Auvisen vierestä löytyneestä Sig Sauer -pistoolin patruunapesässä oli hylsy ja kolme patruunaa lippaassa. Auvinen menehtyi oikeaan ohimoonsa ampumalla luodilla.

Teknisestä tutkinnasta on laadittu erillinen tutkintapöytäkirja.

9. PÖYTÄKIRJAN RAKENTEESTA JA SALASSA PIDETTÄVÄSTÄ AINEISTOSTA

Suoritetusta esitutkinnasta on laadittu kaksi esitutkintapöytäkirjaa - julkinen ja asianosaisjulkinen pöytäkirja. Julkinen versio on ns. kuulustelupöytäkirja, joka sisältää asiassa suoritettut kuulustelut ja suppeana teknisen tutkinnan pöytäkirjan. Kuulusteluista on poistettu nimiä lukuun ottamatta henkilöiden tunnistamis-, osoite- ja puhelintiedot sekä yksityisyyden tai terveyden suojan piiriin kuuluvia asioita.

Asianosaisjulkisessa pöytäkirjassa on salassa pidettäviä selvityksiä tai asioita, kuten poliisin taktisiin menetelmiin liittyvät, yksityisyyden ja terveyden suojaan kuuluvat, uhrin muistoa loukkaavat tai kuolemansyyn selvittämiseen liittyvät tiedot ja asiakirjat.

Tero Haapala
Rikosylikomisario, yleisjohtaja